

ipso *Collo d'Arnadu* ---» (lleg. a l'Arx. Sols.); 1078: «castro de *Lavancia*» cit. junt amb *Sisquer* (id. ib.); 1081, venda a S. M. de *Celzona*, d'un alou «in Com. Urg., infra te. *Ilig<n>ano* vel --- *Perlas*, afr. Or. in te. de *Lavanza*, vel ad ipsa *Olcina*, Mer.: *Linars*; Occ. 5 *kannêles*» (id. ib.); 1090: (*BABL* II, 39); 1132: *Umbertus de Lauantia* (*BABL* V, 419); 1163: *Lavança* (*Villan.*, *Vi. Li. IX*, 230.18); 3r. quart S. XIII: *Lauança* (*Serra* V., *Pinós Mitl.* I, 99); 1280: *Lauansa* (*CCandi*, *Mi.Hi.Ca.* II, 115); 1359: *Lavança* (*CoDoACA* XII, 55). 10

II. Baronia de *LA VANSÀ*, antic mun. format pels llogarets de *Lluçars*, *Argentera*, *Buada*, *Gàrzola* i *Tòrrec*, formant una gran clotada afl. de la dr. del Segre d'uns 6 a 10 k. al N. d'*Artesa*, avui incorporat 15 al mun. de *Vilanova de Meià*.

PRON. baronia de la bànsa, a *Artesa* (*Casac*. 1920); també m'anomenaren *La bànsa* o *Bar. de la bànsa* en les enqs. de 1957, a *Lluçars*, *Tòrrec*, *Gàrzola* i *Clua* (XVII, 16.23). *La Bansa* en el vell segell munic. 20 (*Z.Rocafort*, *G.G.C.*, Lda. 261, amb més notícies). L'inf. de *Cabanabona* (1931), només el coneixia per «Baronia de *la bànsa*» imaginava que «el nom li venia d'una cova que hi ha, dita *la bànsa*».

MENC. ANT. 1097: castro de *Lavancia* (citat junt 25 amb *Comiols*, en doc. lleg. a l'Arx. Sols.); 1151: eccl. *Lauanza*, cit. entre les pertanyents a S. Ma. de *Solsona*, junt *Miravé*, *Conques*, *Abella* (*Cca. Trempl*) i *Bellver de Ció* en una butlla p.p. *Kehr* (*Papsturk.* p. 329); 1175: *Lavanza* (junt amb *Taravau*) (*Miret* S., 30 *Templ.* p. 222); 1180: *Lauanza*, altra butlla (*Kehr*, o.c. 498); 1280: «--- de *La Vança*» (*CCandi*, *Mi.Hi.Ca.* II, 50); 1295-9: *Lauança* (*CCandi*, II, 169); 1359: *Levança* (imprès *Levança*) (*CoDoACA* XII).

Lavançola, «diminutiu toponímic» del *-II-*; sembla 35 que designava un lloc cap a l'extrem S. del *-II-*, de la banda d'*Alentorn* (cf. aquest art.); 1093: un Brng. *Brocard*, deixa en testament, a un Rd. *Gombald*, «ipsa parr. de *Lavanzola*» i a un altre «unam tonam de vino quam habeo in *Lavanzola*» (junt amb moltes 40 deixes a *Biosca*, *Hostafrancs*, *Almenar*, *Pilzà* i *Privazano* (nom antic de *Santa Linya*) (lleg. a l'Arx. Sols.). En un altre de 1193 (lleg. ib.): «castrum Alantorni seu *Lauantiole*» o també amb cita de *Santa Linya*.

III. Sembla que hi havia un altre homònim més al N. que el *-II-* i no tant com *-I-*, i més a l'Est que tots dos, en el *Solsonès*. L'existència del *-III-*, diferent, sembla ben provada pel conjunt de la doc. antiga, si 50 bé és possible, que alguna de les mencions que segueixen, sigui de l'*-I-* o àdhuc del *-II-*: 1031: «Vilelmus Eldemar de *Lavancia* --- in com. Urg., infra fines --- de *Timoneda* vel de ipsos *Chasales*, afr. Or. in *Nard*, Mer. *Terrezcola*. Occ. in alveo *Autès*, Circ. serra q. dic. de *Riutor*» (lleg. Arx. Sols.); 1053: «in co.

Urg. in te. *Timoneda*, in lo. q. dic. in *Vilarzel*, aut. ad ipsos *Casals*, vel ad ipsa *coma Lavanciés*--- afr. Or. *Plano de Sari*, te. de *Ladurc*, --- *flumen Aotès*--- te. de *Terraçola* --- *Riotort* ---» (id. ib.); 1084: venda d'un alou «in co. Urg., in castro de *La Lena* in lo. q. d. v. *Soribes*, Afr. Occ. *Pujol Comta*, Mer. *torrent Pre-gon*, Occ. *Micha-Pa*, Circ. in *Riard* --- si non potuimus guarir, e che l-li emendemus in --- *La Lena* o in *Lavanza* --- e l-li emén in *La Lena*» (id. ib.).

Notem que tant aquest («coma *Lavanciés*» 1053), com *-I-* i *-II-* són noms de clotades o grosses valls. Al costat del *-III-*. Igual que junt amb el *-II-* hi havia un *Lavanciola* «diminutiu topon.»; 1060: «honorem de *Lavanciola*» citat junt amb *Brics* (id. ib.). I en un doc. posterior, però anterior a 1108: *Lavanciola*, de nou, citat junt amb *Brics* (id. ib.).

En fi els dos docs. següents són d'atribució ben dubtosa entre *-I-* i *-III-*; 920: «castro *Timoneta* --- in illa *Coma Lavanciese*» (id. ib.); 1060: «vinea in 20 *Lavancia*, in lo. q. dic. apend. de *Sti. Aciscli* et est ad ipsa insula de *Cales* --- in ipso rivo de *Launcia*» (id. ib., sembla realment de *-I-*).

IV. En el *Conflent*, ben lluny dels altres tres, segons un hapax, però en doc. publ. amb gran garantia: 947: «in casa de *Lavantia*, vel in ipsa *Bulella*» (*Abadal*, *Eixalada*, p. 173), com afr. Est de *Vernet*, que ja és prop de les *Bula* i *Bulella* (res en *Ponsich*, *Top.*).

ETIM. M. *Lübke* (*BDC* XI, 10), que només coneixia l'existència de la *-I-* i solament per la menció més antiga, de 839, suggerí vagament una deriv. de *LAVARE* 'rentar' (d'on 'rentador, safareig?'); derivació inaudita i inversemblant. A la de *Balari* (*Orig.* p. 41), que es limitava a relacionar amb *esllavissada*, *llau*, de *LABES* i derivats, s'oposa la mateixa objecció; si provant de pal·liar-la postuléssim un **LABANCIA* derivat del mot **LABANCA*, del *REW* 4807, que sembla un derivat de *LABES* (o mot pre-romà affi), d'on l'oc. ant. *lavanca*, fr. dial. *lavanche* (d'on després *avalanche* etim. pop.): 40 tindriem una hipòtesi ben mal fundada, i, i que pel sentit tampoc convé a la designació de valls molt considerables o bastant extenses, car fins el *-IV-* pogué ser-ho, puix que s'hi troba una casa, i és vora la 45 *Bulella*, grossa clotada. Tancats els camins romànics, i altres bases conegudes, cal admetre que és pre-romà d'un mot **LABANTIA* o cosa anàloga. La unanimitat de les mencions ant. de tots quatre o cinc homònims prova, en efecte, que la síl·laba *LA-* pertanyia al mot primitiu, per bé que no es vagi canviar en *Ll-*, per confusió tardana amb l'article *La*.

Dos erudits posen de relleu que ha de ser un nom de sentit fluvial. *Pau Vila*: «deu pertànyer a la categoria de noms de riu, investigava C. *Jullian* (*Hist. de la Gaule* I, 116)» escrivia ell, en *BCFC* 1924, 24, 267. També entre els noms fluvials el posà M. de *Montoliu*